

Souhrnná závěrečná zpráva Mezinárodního festivalu DIVADLO za rok 2024

Tak jako každoročně i v letošním září symbolicky otevřel divadelní sezonu Mezinárodní festival DIVADLO, který má za cíl představovat publiku mimořádné inscenace z evropských i českých scén, klást důraz na uvádění výrazných především evropských divadelních trendů, které posouvají hranice inscenování, svým novátorským přístupem inspirují nejen divadelní myšlení, vyvolávají diskuzi. Zároveň se dramaturgie festivalu Divadlo snaží posílit roli festivalu jako místa setkání divadelních profesionálů, kritiků a teoretiků z evropských i mimoevropských zemí. Ohlas na letošní program (zejména, ale nejen zaměřený na prestižní hostování francouzského souboru Comédie-Française a mimořádně politicky výbušný, freneticky přijatý počín Slovenského národního divadla), ale také hojná návštěvnost a spokojenost elitních souborů nám potvrzují, že festival kráčí správným směrem.

Dramaturgie

V rámci hlavního zahraničního programu se v Plzni představilo pět souborů – z Francie, Německa, Polska, Maďarska a Slovenska. K hlavním zahraničním lákadlům vedle nejprestižnějšího a nejstaršího francouzského souboru **Comédie-Française** s nejnovější inscenací **Hekuba, ne Hekuba** v režii portugalského dramatika, režiséra a ředitele Avignonského festivalu Tiaga Rodriguese patřila téměř pětihodinová inscenace **Extinction** souborů **Volksbühne am Rosa-Luxemburg-Platz** z Berlína a **Si vous pouviez lécher mon coeur** z Lille francouzského režiséra Julienu Gosselina o Vídni počátku 20. století kombinující taneční koncert, zklidněný monolog i výpravné live cinema. Budapešťské divadlo **Örkény Színház** přivezlo komorní inscenaci **Solness** Henrika Ibsena v režii Ildikó Gáspárové s proslulým maďarským hercem Pálem Mácsaiem a **Slovenské národní divadlo** strhující adaptaci současné slovenské novely **Pes na cestě** v režii Dušana D. Pařízka. Hlavní část festivalu zakončila inscenace **Jak jsem nezabil svého otce a jak moc toho lituji** v režii Mateusze Pakuły souborů **Teatr Łaźnia Nowa** z Krakova a **Teatr Żeromskiego z Kielců**, vítěz prestižního festivalu Božská komedie, oceněný i Grand Prix za nejlepší inscenaci současné polské hry.

Český program nabídl tradičně výběr za uplynulou sezonu. Prahu reprezentovalo **Švandovo divadlo** s dynamickým soudním dramatem **Na první pohled** (r. Lucie Ferenzová) s Marií Štípkovou v sólové roli, spolek **Masopust** se scénickým čtením **Deklarace závislostí** (r. Anna Klimešová) a **Divadlo Na zábradlí** s inscenací **Veřejní nepřátelé** (r. Jan Mikulášek), dialogem Michela Houellebecqa a Bernard-Henri Lévyho v uhrančivém podání Miloslava Königa a Václava Vašáka. Brněnské **Divadlo Husa na provázku** představilo inscenaci **Sága rodu Marxů** (r. Jan Mikulášek) spojující text španělského autora Juana Goytisola s vlastním viděním a přístupem k fenoménu Marx. **HaDivadlo** pak inscenaci **Jenom konec světa** (r. Ivan Buraj) o komplikovaném vztahu mezi městským liberálním intelektuálem a jeho venkovskou rodinou. Ústecké **Činoherní studio** přivezlo **Peera Gynta** (r. Michal

Hába) s mimořádným výkonem Kryštofa Bartoše v titulní roli i živou hudbou Jindřicha Čížka. Liberecké **Naivní divadlo** okouzlo ty nejmenší diváky poetickou inscenací **Červený balónek** (r. Michaela Homolová) inspirovanou stejnojmenným francouzským filmem Alberta Lamorisse o malém chlapci a jeho balónku. **Slovácké divadlo** z Uherského Hradiště uvedlo E. F. Burianovu jevištní montáž z lidové poezie **Láska, vzdor a smrt** (r. Lukáš Brutovský). Inscenace **Střípky ženy** (r. Jan Holec) od spolupracovnice maďarského režiséra Kornela Mundruczó Katy Wéber v podání ostravského **Divadlo Petra Bezruče**.

Plzeňské **Divadlo J. K. Tyla** zařadilo do programu festivalu operu na motivy života Boženy Němcové **Jsem kněžna bláznů** (r. Martin Otava) a **Divadlo Alfa** evropskou premiéru koprodukční česko-japonské inscenace **Čáslavská – Tokio – 1964** (r. Jakub Vašíček).

V rámci tradičního **epilogu** se představily tři pražské inscenace – **Milostné dopisy** (r. Darina Abrahámová) **Studia DVA**, romanci v dopisech nominovanou na Pulitzerovu cenu s Emílií Vášáryovou a Milanem Kňažkem, grotesku **Dejvického divadla** **Ztratili jsme Stalina** (r. Michal Vajdička) se známými herci v rolích nebezpečných kremelských aparátčků a **Žáby** s Ivanem Trojanem (r. Petr Zelenka).

Zdarma v ulicích Plzně viděli diváci **dvě open-air představení** – loutkovou pohádku **Superkluk** (r. Jiří Jelínek) pražského **Studia Damúza** a ukázkou z baletní inscenace **Malý princ** (r. Martin Otava).

Hlavní program tradičně doplnila již po jednadvacáté sekce **Johan uvádí**. V prostoru Moving Station předvedla svoji spolupráci se souborem **Tygr v tísni** v současné hře **Krajina se sklady** (r. Ivo Kristián Kubák), scénické provedení oratoria **Jephte** (r. Krzysztof Garbaczewski) špičkového polského souboru staré hudby **Capella Cracoviensis**, taneční představení **Lonesome cowboy** a workshop **Hledání performativního napětí** Tomáše Janypky, participativní divadelní instalaci **Vzpomínání** (r. Anna Datashvili) pro 6 diváků a o herců, instalaci **Radiomaton** kanadských tvůrkyň Marie Béland a Simon Laroche, absolventskou imerzivní site specific inscenaci **Šestý smysl města** (r. Ivana Sobková a Roman Černík) tvůrčího týmu z pražské **DAMU** a **1. česko-německý kabaret To téma / Das Thema** s názvem **Kafka has left the building** (r. Emil Rothermel).

Workshopy – besedy

V rámci doprovodných aktivit se uskutečnila řada besed s přítomnými tvůrci (uměleckým týmem francouzské inscenace Hekuba, ne Hekuba, uměleckým týmem slovenské inscenace Pes na cestě, uměleckým týmem a režisérkou maďarské inscenace Solness, uměleckým týmem a režisérem inscenace Extinction a uměleckým týmem a režisérem inscenace Jak jsem nezabil svého otce a jak moc toho lituji).

Festival nabídl tradiční fotografický workshop pro studenty vysokých uměleckých škol pod vedením Viktora Kronbauera. Desítka účastníků pořizovala fotodokumentaci ze všech festivalových akcí a představení.

Záznamy jednotlivých divadelních představení pak pořizovali účastníci mezinárodního česko-německého videoworkshopu pod vedením Erharda Ertela, Petra Francána a Aleše Záboje. I videoworkshop je festivalovou stálicí, díky které

vzniká rozsáhlý videoarchiv zejména zahraničních inscenací.

Již popáté jsme uspořádali divadelní workshopy pro školy. V rámci jednotlivých dílen dostalo 10 tříd plzeňských základních a středních škol šanci si přímo na festivalu vyzkoušet divadelní tvorbu a diskutovat o dramatických prostředcích a žánrech. Díky prohlídce zákulisních prostor mohli účastníci zároveň poznat různorodost profesí, které se podílejí na vzniku inscenace, a zjistit, co vše potřebuje k životu profesionálního divadla. Workshopy vedly zkušené lektorky působící v Národním divadle v Praze a v Národním divadle moravskoslezském. Širším a dlouhodobějším cílem divadelních workshopů pro školy bylo v nejmladších divácích pěstovat lásku k divadlu a motivovat je k budoucímu zájmu a návštěvám divadel.

Mezinárodní spolupráce

Festival si dlouhodobě buduje síť externích spolupracovníků, zejména v evropských zemích, kteří festivalu pomáhají s výběrem kvalitního programu a šířením dobrého jména této výběrové přehlídky. Ve sledovaném období rovněž spolupracoval s kulturními centry a velvyslanectvími cizích států v ČR, které podporují hostování svých divadel (Polský institut, Lisztův institut, Alliance Française v Plzni, Francouzský institut v Praze a v Paříži).

Festival se pravidelně setkává se širokým a převážně pozitivním ohlasem v českém i zahraničním tisku. Za poslední léta o něm například publikovala tato významná periodika: Theater der Zeit, Critical Stages (časopis světové asociace divadelních kritiků) nebo Deník Rzeczpospolita.

Shrnutí a návštěvnost

Celkově program festivalu letos nabídl na 40 představení 27 souborů z Francie, Německa, Polska, Slovenska, Maďarska a České republiky, které doplnila řada doprovodných akcí, výstav, a bohatý open air program. V doprovodném programu se uskutečnilo 39 akcí (3 open air produkce, 3 epilogová představení, 2 výstavy, 13 představení Johan uvádí, 6 besed a setkání, 12 workshopů). Hrál se v pěti divadelních i nedivadelních sálech – celkem v sedmi lokacích včetně open air produkce. V roce 2024 festival nabídl 5.834 vstupenek, z nichž bylo využito 5.211. Celková návštěvnost včetně doprovodných akcí, výstav, workshopů a open air produkce byla 11.000 diváků. Vstup na venkovní akce byl volný.

Údaje o dotacích od orgánů státní správy a samosprávy

Financování projektu je vícezdrojové, a to jak z prostředků veřejných rozpočtů všech úrovní státní správy a samosprávy (města, kraje a státu), tak i z vlastních výnosů. Festival je zařazen mezi prioritní projekty s dotační podporou z rozpočtu Ministerstva kultury a Města Plzně a získává významnou podporu také z rozpočtu Plzeňského kraje. Mezinárodní festival DIVADLO byl v roce 2024 rovněž podpořen Lisztovým institutem, Francouzským institutem v Paříži, Nadací 700 let města Plzně a Vodárnou Plzeň, a.s..

MEZINÁRODNÍ
**FESTIVAL
DIVADLO**

Pořádají: město Plzeň, Divadelní obec a Divadlo J. K. Tyla ve spolupráci s Divadlem Alfa

Ředitel festivalu: Jan Burian

Výkonný producent: Zdeněk Pánek

Dramaturgie: Kamila Černá, Jan Kerbr, Jitka Sloupová, Dora Štědroňová, Michal Zahálka

Vedoucí produkce: Tomáš Kilbergr

Čestné předsednictvo festivalu: Frank Castorf, Martin Huba, Krystian Lupa a Tom Stoppard

Generální mediální partner: Česká televize

Mediální partner: Euronova Group

Mezinárodní festival DIVADLO podpořilo Ministerstvo kultury ČR, Město Plzeň, Plzeňský kraj.